

ČASOPIS S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO.

Štev. 8.

V Ljubljani 1. avgusta 1886.

Leto XVI.

Janko.

I.

Na vrtu pod sénéchnato hruško
Na večer Marijnega dné
Mladéniči évrsti sedijo,
Takó med sebòj govoré:

„Slovésen denasnji je praznik,
Gospójnice Vélike dan;
Po svetu veseljnem je s slavo
Najveéjo vselój praznován.

Še solnee — to trdijo mnogi —
Na nebu obstane za híp;
Težkó se od tukaj poslavlja,
Nerado zahaja za hrib.

In kače ne upajo danes
Iz svojih lazíti skalín,
Saj kači glavó je potrla
Marija in božji njen Sín.

Če kdo bi pa splezal v ta praznik
Otrésat katero drevó,
Brezdvomno ga čaka nesreča,
Brezdvomno si zlòmi nogó.“

A Janko zdaj skoči po konci:
„Dovolj mi je teh besedí!
Marija kraljuje v nebesih,
Ni mar jej, kaj delamo mi.

Vrh hruške zibaje se skóraj
Bom dol se ozíral na vas;
Letele na vas bodo hruške,
Poglejte, če padem še jaz!“

In évrsto oklene se débla
Ter nižjih oprime se vej.
Vže dviga se više in više
Od veje do veje naprej.

Kakó je krepák in lahkóten!
Nobene ovire mu ní.
Vže tanjša se deblo, da veter
Pihljaje lahkó ga kriví.

Obrača na levo se, desno,
Kó vever'ca brzih je nog.
A čuj! — kaj li poka? — mladenič,
Pomagaj, pomagaj ti Bog!

II.

Kdo pred oltarjem tam kleči
In kaj Mariji govori? —
Roké tam Janko povzdiguje
In Materi se zahvaluje:

„Prišel sem hvalo ti dajāt,
Češčena, Mati, tisočkrát!
Češčena v nebu in na zemlji,
Časti, o človek, jej ne jemlji!

Pred letom bilo je ta dan,
Ko plezal na drevo držán;
A veja se mi odlomila,
Le Ti si smrti me rešila.

Poslèj na palico oprt,
Na telu, duhu ves potrť
V svetišče hrepenel sem Tvoje,
Da rešiš me nadloge moje.

Prošnjó mi Ti spolnila si,
Hromósti me rešila si;
Zdaj palice mi več ni tréba,
Pustim jo tũ, Kraljica néba.

Prišel sem hvalo Ti dajāt,
Češčena, Mati, tisočkrát!
Češčena v nebu in na zemlji,
Časti, o človek, jej ne jemlji!

Fr. Krek.

Neman in Belana.

(Slovenska narodna pripovedka po B. Raić-u.)

bog pa pošten oče je imel sina Nemana in hčer Belano. Na smrtnjej postelji pokliče otroka k sebi ter jima živo naroča, naj bi se ne zapustila nikdar do smrti, ampak drug drugemu pomagala v vseh nadlogah in nesrečah. Belanu izroči še meč in reče: „Kadar bodeš v sili, mahni krepko ž njim in vse se bode podiralo pred teboj, kakor da bi kosec kosil travo po travniku!“

Komaj je bil oče izgovoril te besede, izdahne svojo dušo in umrje. Žalostna jokata Neman in Belana, ubogi siroti, za svojim dobrim očetom.

Ko je bil oče pokopan, reče Neman Belani: „Veš kaj, domá ne moreva živeti; jaz znam lepo gosti na javorove gosli, a ti prepevaš takó sladko kakor slavček v košatem gaji. Idiva po svetu, morda se bode nama bolje godilo nego-li domá?“

Sestri je bilo to po godu in odpravita se po svetu.

Prišedša v velik gozd sedeta pod senčnato drevo in brat reče sestrici: „Kratkočasiva se z veselo godbo in z milim petjem. Ti zapój, a jaz bodem godel na goslicah.“ Začneta, in skladalo se jima je, kakor bi se glasile Vile planinkinje.

V istem gozdu so pa imeli razbojniki svoj dom. Ko čujejo godbo in petje, pridejo poslušat. Neman zapazi dvanajst razbojnikov in njihovega poglavarja. Urno skoči na nogi, izdere meč iz nožnice in jih poseka vseh dvanajst s poglavarjem vred. Razbojniški poglavar je pa bil še mlad človek rudečega lica in brdke rasti, zato se je Belani zeló smilil. Žalostila se je, da ga ni mogla oteti bratovega meča, in da ga ne more več oživeti.

Nemanu se je dobro zdelo, da so imeli razbojniki svoje zakotje v tem gozdu, zatorej reče sestrici: „Idiva po šumi iskat; če najdeva njihovo bivališče, živiva lahko ondũ do smrti.“

Napravita se na pot. Ne gresta daleč, pa vže ugledata kolibo, kjer so stanovali razbojniki. Vesela stopita v hišico in jo najdeta polno raznih stvari, potrebnih za gospodarstvo. Na klinu je visel lok s pušicami. Neman sname lok s klina in reče sestrici: „Jaz pojdem na lov ter nastrelim nama divjačine v hrano, a ti lepo gospodinji domá.“

Obesivši lok preko rame, otide. Belano je v tem vedno mikal razbojniški glavar, da-si je bil mrtev. Premišljevala je, kako bi ga oživila. Ozirajoč se po hiši, ugleda na oknu piskrec. Nanj je bil prilepljen listič in na lističu je bilo zapisano: „Če namažeš mrtveca s tem oljem, mora takój oživetí, če je tudi že dva dni mrtev.“

Vesela vzame sestra lonček, steče k umorjenemu razbojniku in ga pomaže po temenu, sencih, zatilniku in po ranah. In glej! mrtvec spregleda, začne se gibati, vstane, lepó se zahvali ter gre ž njo v razbojniški brlog.

Na potu mu je pripovedovala Belana, da je bratec otišel zverine streljat ter se skoraj vrne domóv. Oživiljeni razbojnik jej reče: „Ne bova se pogajala dobro s tvojim bratom, če me prišedši domóv ugleda pri tebi. Veš, kaj naj storiva, da se ga znebiva. Jaz se skrijem pod posteljo, a ti se napravi bolno. Kadar pride brat domóv, reci mu: „Bratec ljubi! ne vem kaj se mi je pripetilo, zbolela sem. Morda bi mi pomogel. Ne daleč od tod proti solnčnemu vzhodu v nekej votlini so volkovi; idi tjà po volčjega mleka, to bi pomagalo tvojej sestri v bolezni. Volkovi so pa ondù tako hudi, da človeka hipoma raztrgajo.“

Takó se bodeva znebila tvojega brata. Če pa od ondod domóv pride, pošlji ga v drug brlog proti severu; ondù se skrivajo medvedi, ki so še hujši od volkov; pri njih naj prosi medvedje zväre. Ako bi se pa utegnilo prigoditi, da bi se vrnil tudi od ondod, pošlji ga v tretjo jamo proti zahodu; kjer so levi domá; od tod se izvestno nikoli več ne povrne.“

Ta naklep je sestra mahoma spolnila.

Ljubeznivi bratec pride domóv, obložen z nastreljeno zverijadjo ter zagleda sestrico bolno na postelji. Prestraši se in jo hitro popraša, kaj bi jej bilo. Ona mu odgovori: „Bratec moj dragi! na smrt sem zbolela; idi proti solnčnemu vzhodu v globoko votlino; ondù so volkovi. Poprosi volčico, naj ti da mleka; to me najbrže ozdravi.“

Neman odloži torbo in lok ter otide k volkovom, pa zaprosi volčico mleka. Ona mu dá ne samó mleka, temveč prižene tudi mladega volka, podari mu ga in reče: „Ženi ga s seboj, nekaj ti bode še pomagal!“

Brat se zahvali, prinese Belani zdravilo, a volka zapre v hlev ter mu dá jesti.

Za nek čas pa mu veli sestra zopet: „Bratec moj dragi! meni ni bolje; idi proti severu, ondù najdeš medvede. Poprosi medvedko naj ti dá mleka, morda me bo ozdravilo to!“

Želeč pomagati sestrici, napoti se Neman. Kadar pride do brloga, stala je vže medvedka zunaj in ga je vprašala, kaj bi rad. On jo poprosi mleka za bolno sestrico. Hitro mu ga dá medvedka, a ponudi mu tudi medvedče, rekoč: „Vzemi si ga, koristilo ti bode še kdaj!“

Vesel se zahvali mladenič, vrne se domóv, izroči zdravilo sestri, a mladega medveda zapre v hlev k volku.

Belana pa reče bratu tretjič: „Mili moj bratec, tudi to zdravilo mi ni pomagalo; bržčas bodem morala umreti. Pojdi še v tretjo jamo proti zahodu k levom; morda mi pomore levinje mleko!

Tudi zdaj je slušal Neman sestrico, da -si je mislil sam v sebi: Levi mi izvestno izmerijo kožo, ali oporoke svojega očeta ne pozabim nikoli. Drhteč pride do levje jame, in glej! levinja ga je vže čakala pred brlogom in ga vprašala, kaj bi rad. „Mleka za svojo bolno sestrico!“ Rada mu ga dá levinja a po vrhu še levče z besedami: „Vzemi ga, utegne ti pomagati še kdaj!“

Lepo se zahvali ljubeznivi bratec, nese mleko sestrici domóv, a levče zaprè v hlev in nanosi zverinam obilo mesá.

Belana se je zelo čudila njegovej moči in srčnosti ter ga vprašala, kako je to, da ga niso zverí raztrgale. Neman odgovori: „Ničesar na svetu se ne bojim, dokler sem svoboden; desnica moja maha krepko z očetovim mečem; samó tedaj bi oslabel, ako bi mi kdo zvezal palca na rokah.“

Sestra mu reče, da bi rada videla, če je to resnica. Sklone se na postelji, vzame žilavo nit, a on dene sam roki na hrbet, da mu sestra trdno vkupe zadrgne palca.

Na to skoči razbojnik izpod postelje ter zavpije: „Zdaj pa jaz naredim s teboj, kakor si storil ti z menoj in z mojimi továriši. Zdaj ti je smrt gotova!“

Neman ostrmi, ugledavši oživiljenega razbojnika, ter reče sestrici: „Mila mi sestrička! koliko sem se trudil za tebe, a ti me predajaš smrti. Odveži mi palca samó za trenotek in zapój mi pesenco pred smrtjo!“ Belana se ga usmili ter oddrgne nit. A Neman zagrabi naglo svoj meč in — kakor bi blisnilo, razseka razbojnika na drobne košččke. Sestri pa reče: „Tu ga imaš razbojnika, ki je hotel biti ubijalec meni!“

Jezen pusti Belano v kolibi, vzame svoj meč, pokliče tri zverí — poznale so ga vže in vzrastle so bile, ker jih je dobro hranil — ter gre z njimi križem svetá.

Hodi in hodi čez široke planjave, globoke reke, po zelenih gorah in neizmernih puščavah ter pride pred veliko mesto. Ko se izprehaja po ulicah, vidi, da je vse črno oblečeno in žalostno. Radoveden vpraša moža, ki je šel žalosten preko trga, kaj vse tó pomeni. Ta mu odgovori: „Pod tem mostom leži zmaj, glavo moli v reko, katera teče mimo mesta. Pošast bi nam razrušila vse mesto, ako bi jej ne darovali vsak teden po jedne deklice. Pri mostu pomoli glavo iz reke in jo požrè. Vse naše hčere nam je vže zmaj požrl. Danes pride kraljeva hči na vrsto. Zato je vse žalostno. Mnogo junakov je vže skušalo pogubiti to pošast, ali nobeden se ni vrnil živ iz boja.“

„Kaj, ko bi poskusil jaz svojo srečo,“ misli Neman sam v sebi. Zanašal se je nekoliko tudi na pomoč svojih zverin, katere so tekale za njim kakor psički; vsi ljudje so se čudili njegovim spremljevalcem. Srčno stopa proti mostu. Ravno je sprevaljal duhovnik objokano kraljičino, črno oblečeno, na breg k zmajevega žrelu. Na tisoče ljudi je gledalo z oken ta prežalostni prizor. Pogumno stopi Neman k nesrečnej deklici in se jej ponudi v rešitev. Množica ljudi je pa jela kričati na ves glas: „Ako jo rešiš, bodi naš kralj in zaročnik njen!“ Bleda in prepadena, malo ne vže brezvestna se mu ponudi kraljičina v zaročnico, da-si ni mogla verovati, da bi jo mogel oteti zmajevega žrela.

Komaj pride deklica z mladim junakom na breg, pomoli zmaj svojo peklensko glavo na suho, žrelo se mu razgrne široko, ogenj mu šviga iz grla, iz nosnic se mu pa vali dim kakor iz lončarske pečnice. Vže hoče zagrabit pošast nedolžno deklico, kar pomigne Neman svojim zverinam. Volk in medved skočita nad zmaja, zgrabita ga vsak za jedno uho, a lev udari s šapama po zmajevih očeh, da mu jih izdere oba na jedenkrat. Zmaj zarujove, da je vsem zazvenelo po ušesih, otresa z glavo ali ne more se otresti ne volka ne medveda. Gledalce obide tak strah in grôza, da se poskrijejo po vseh kotih. V tem zavihti junak svoj meč, in glej! kakor strela z neba zadene glavo zmajevo in jo prekolje na dvoje. Mrtva pade pošast na tla in zverine jo raztrgajo na drobne kosce.

V omedlevici je ležala kraljičina na pesku ob bregu. Neman jo vzdigne in podprè glavo, da bi se prej zavedla. Ker je bilo potihnilo rujovenje divjih zverí, priplazijo se ljudje iz svojih kotov in iz tisoč in tisoč grl se začuje slava mlademu junaku. Kraljičina se zbudi iz omedlevice; Neman jej podá roko in jo spremi z zverinami v grad.

Veselja ni bilo zdaj ne konca ne kraja; od vseh strani je vrelo ljudstvo vkupe, da bi se nagledalo slavnega junaka.

Kmalu sta bila zaročena Neman in kraljičina.

Pred poroko se pa spomni bratec svoje sestre in očetovih besed. Zatorej se poslovi od neveste za nekaj dni in gre z zverinami po sestro.

Ali pot je bila dolga, daljša nego li si je mislil Neman; preteklo je več mesecev, predno se je mogel vrniti z Belano.

Kadar se vrne v mesto, bilo je vse nakičeno. Zastave so vihrale z oken, po hišah so viseli venci, a ljudstvo se je praznje oblečeno gnjetlo po ulicah.

„To je vse meni na čast“, misli si Neman ter stopa s sestro in sprem-ljevalci naravnost proti gradu. Ali straža ga ustavi in reče: „Danes ne sme nihče h kraljičini, ker se ravno pripravlja za poroko!“ Neman ostrmi in reče: „Saj sem jaz njen ženin!“ Ali straža se mu zasmee in ga zapodi izpred vrat. Žalosten se vrne v mesto in sede v krčmo.

Ker ni bilo Nemana nazaj ob ónem času, kakor je bil rekel pri odhodu, pride nekega dne zvit hlapec, ki je bil po rasti Nemanu ves podoben, v grad in reče kraljičini: „Jaz sem te otel smrti; zverí so mi ušle na potu, a sestre nisem našel. Zdaj pridem sam, da se poročiva.“

Kraljičini se je vse to čudno zdelo, ali kaj je hotela. Z zvitimi besedami se je hlinil hlapec ljudém, vsi so ga častili kot svojega rešitelja in zahtevali so, naj se kraljičina poroči ž njim. Prisiljena se je pripravljala za poroko. Predno so pa šli svatje v cerkev, bila je velika gostija.

Neman je vse to zvedel v krčmi. Hitro napiše listek, dene ga v jer-bašček, ter ga dá volku med zobé, da ga ponese v grad. Volk priteče, skoči preko straže, katera ga je hotela odgnati, pa naravnost h kraljičini, katera je sedela za mizo. Ta se začudi, vzame mu jerbašček iz gobca in bere: „Moj gospodar bi rad jedel pečenko s kraljeve mize.“ Kraljičina se čudi in vpraša ženina, kaj to pomeni. Ta jej odgovori: „Izvestno je našel volk novega gospo-darja. Bodi mu! dobro mi je pomagal. Pošlji njegovemu novemu gospodarju kos pečenke.“

Kraljičina odreže sama najlepši kos pečenke, dene jo v jerbašček ter ga dá volku, kateri takój steče k gospodarju.

Ali Neman napiše hitro drug listek in ga dá medvedu, da ga ponese nevesti v grad.

Kraljičina se začudi, ko prikobacá medved v dvorano in postavi jerbašček pred njo. Na listu je bilo zapisano: „Moj gospodar bi rad jedel pogačo s kraljeve mize!“

„Kako je pa to, da se ne oglasi gospodar sam,“ misli si kraljičina. Njen ženin pa obledi, ko zagleda medveda, vender se izgovarja kakor prvič. Kraljičina dá celo pogačo medvedu, kateri takój steče ž njo v mesto.

Ali kmalu pride tudi lev z jerbaščkom in z listkom. „Moj gospodar, bi tudi rad pil vina s kraljeve mize.“

Ženin obledi kakor stena, ko ga kraljičina vpraša, kaj naj stori zdaj. Nevesta pošlje po levu tudi vina, ob jednom pa reče straži, naj dirja za levom in pripelje njegovega gospodarja k mizi.

Kmalu pripelje straža Nemana in sestro v grad. Vsa gospoda vstane in se čudi, kaj bode iz tega. Nepravemu ženinu so kapale debele solzé s čela, takó vroče mu je prihajalo.

Kraljičina je vže mislila, da to ne more biti po pravici, vender prosi gospôdo, naj jí in pije dalje; novega gosta in njegovo sestro pa posadi tudi za mizo in ju pogostí prav slavno.

Predno se pa odpravijo k poroki, reče kraljičina ženinu, naj pové še jedenkrat, kako jo je otel in premagal zmaja, ker je bilo mnogo gospode, kateri še niso slišali vsega.

Nepravi ženin se začne lagati; ker je pa še vse dosti dobro vedel, bil bi se skoraj zmuzal. V tem pa popraša Neman, kaj so storili z zmajevo glavo. „Hranila sem jo za vedni spomin,“ reče kraljičina.

„Rad bi jo videl; storite mi to ljubav in pokažite mi jo,“ prosi Neman.

Kraljičina pomigne in deset služabnikov prinese zmajevo glavo. Vse se jej čudi; osupelo gledajo strašno zobovje in močne čeljusti. Zdajci pa reče Neman: „Kako je to, da manjka kos jezika.“ — „Ódsekal sem ga, ko sem mahnil z mečem po glavi,“ jecljá nepravi ženin.

Neman seže v žep, potegne nekaj iz njega, pokaže gospôdi in reče: „Ali ni to kos jezika? Glejte kako dobro se prilaga na jezik v zmajevem žrelu!“ Pri teh besedah spozná kraljičina pravega rešitelja, a zviti hlapec se trese od jeze ter hoče meč potegniti, da bi posekal Nemana, ali zverí planejo pri tej priči nanj ter ga raztrgajo. Neman in kraljičina gresta naravnost k poroki.

Kadar pridejo iz cerkve, pogladi nevesta tudi volka, medveda in leva, ali glej, v tem hipu so stali pred njo trije zali mladeniči. Nizko se priklo-nejo kraljičini in povedó veselemu Nemanu, da so beli duhovi, poslani, da pomagajo njemu k sreči. Potem izginejo, ter jih ni bilo videti nikjer.

Neman je živel mnogo let v velikej sreči s svojo soprogo in Belana je bila prva na kraljevem dvoru.

Fr. Hubad.

Marija pomagaj v Gradci.

zvestno ga ni nobenega med vami, otroci ljubi, da bi ne bil imel vže kake podobice „Marije pomagaj“ v svojih nežnih rokah. Skoraj v vsakej pobožnej hiši visi na steni taka podoba. Ljudstvo je vže od nekdanj častilo Mater božjo, zatekalo se v žalosti in britkosti rado k njej in je bilo tudi večkrat na njeno priprošnjo uslišano. Marija je pomagala in njej na čast so naredili lepe podobice Marije pomagaj.“ A ne samó podobice, temveč tudi kapelice, dá še celó velike cerkve so njej v čast pozidali ter pred Marijno podobo pobožno molili in bili uslišani. Taka cerkev ali podoba je postala daleč znana in ljudstvo je prihajalo iz daljnih krajev tú sem pomoči iskat. Takó so nastala „božja pota.“ Malo ne v vsakej deželi je taka božja pot. Slišali ste izvestno vže od prelepe božje poti na Gorenjskem „Marije pomagaj“ na Brezjah. Mnogo čudežev je ljubi Bog storil v tej cerkvi na priprošnjo Marije. Pa še mnogo drugih cerkva je, v katerih so se mnogobrojni čudeži zgodili.

Tudi v Gradci, glavnem mestu Štajerske dežele, stoji na desnem bregu Mure lepa, velika cerkev, posvečena „Mariji pomagaj.“ Mnogo čudežev se je vže zgodilo tukaj na priprošnjo Matere božje. Zanimalo vas bode, ako vam ob kratkem popišem, kako je ta čudežna podoba prišla v to lepo cerkev.

Leta 1607 je bila ta cerkev na desnem bregu Mure dozidana in posvetiti so jo hoteli Materi božjej, a niso se mogli dogovoriti, kako podobo Matere božje bi postavili na véliki oltar. —

Nekega dne je molil tedanji predstojnik samostana, preč. oče Kornelij Fortella, in mej molitvijo je ugledal čudno prikazen. Videl je oblak, na katerem je sedela Marija v rudečkastej obleki; črez koleno je imela višnjav plašč in v naročji je držala presveto dete Jezuščka. — Ko je to prikazen povedal svojim bratom v samostanu, takój so sklenili, da bodo tako podobo postavili v novo sezidano cerkev.

Tisti čas je živel v Gradcu imeniten slikar po imenu Peter de Pommis. S tem slikarjem se je oče Kornelij pogovoril zaradi rečene podobe, katero naj bi Peter za neko vsoto cekinov napravil.

Ko je bila podoba vže na pol dovršena, videl je Peter de Pommis, da bode slika izvrstno izdelana; zatorej mu je bilo žal, da se je zaradi plačila vže bil pogódil. Hitel je takój k očetu Korneliju ter mu dejal, da slike ne more dati v to ceno, kakor sta se bila dogovorila, nego mora mu, ako hoče sliko imeti, še nekoliko cekinov dodati. Prestojnik Kornelij ga opomne na dano besedo in mu tudi reče, da je slika vže tako preplačana. — Ali slikar Peter de Pommis se malo zmeni za Kornelijevo opomin, gre domóv zaprè sliko v omaro, zatrdivši, da slike ne izvrši poprej, dokler mu Kornelij ne izplača kolikor zahteva. Misli si je, da bode oče Kornelij moral ali drugod novo sliko naročiti, ali pa njemu izplačati vsoto, katero zahteva. V teh mislih se vleže zvečer v posteljo in zaspi.

Krasno je bilo družega dne jutro. Solnce je vže visoko stalo na nebu, ko se je slikar de Pommis prebudil. Ali o joj! bil je popolnem slep. Takój je spoznal, da je to kazen božja, obljubil je, da hoče sliko zastonj izgotoviti,

ako zopet izpregleda. Neprenehoma je vzdihoval in klical: „Marija pomagaj! Marija pomagaj!“ Ko drugo jutro zopet vstane, videl je zopet modro nebo, zlato sonce in vse kakor poprej ter ni bil več slep.

Hitro odpre omaro, da bi izdelal podobo, ali glej, čudo! bila je popolnem izdelana. Vprašal je domače, kdo je bil pri podobi, ali rekli mu so, da nihče.

Na to je veselo vzkliknil: „Zares, tu ni slikala nobena človeška roka, nego slikali so angeli sami!“

V 29. dan maja 1611. leta so postavili podobo v cerkev in jo imenovali: „Marija pomagaj.“ Tisti čas je bil nek vitez iz Gradca v Carigradu vjet in zaprt. Vedno je molil in prosil Marijo, naj bi mu pomagala iz sužnjosti.

Nekega večera, takó se pripoveduje, prikaže se mu Marija, pelje ga iz mesta in mu reče: „Pojdi v Gradec, in tam, kjer najdeš mojo sliko, tam se mi zahvali!“

Rešeni vitez vzame verige, katere so mu bile odpadle, podá se hitro proti Gradcu, kamor pride ravno v 29. dan maja meseca 1611. leta. Ko je zagledal podobo, padel je na kolena in se glasno zahvalil Mariji, ki ga je tako čudno rešila iz njegove ječe. Vsem pričujočim je povedal ta čudež ter v spomin obesil sè seboj prinesene verige v cerkvi pred Marijnim oltarjem.

Priprosto ljudstvo pripoveduje, da se je od óne dóbe mnogo čudežev zgodilo v tej cerkvi na priprošnjo Marije. Malo ne vsak, kdor koli je Marijo na pomoč klical, bil je uslišan.

Ker so ljudje tudi mnogo darov s seboj v to cerkev prinesli, olepšali so jo pozneje in znatno razširili. Okolo podobe Matere božje so napravili srebrn okvir.

V 12. dan novembra meseca 1769. leta so nesli to podobo v velikej procesiji skozi vse mesto in jo potem postavili v rečeno cerkev, kjer še danes stoji. Toliko o podobi „Marije pomagaj“ v Gradci na Štajerskem.

Ferdo Šarec.

*

Otroška ljubezen.

a Japanskem je živela vdova s tremi sinovi, katere je redila z delom svojih rok. Njena neumorna pridnost in delavnost pa sta jej nakopali bolezen — in moči so jej omagale. Dobre otroke je to v srce bolelo, in prevdarjali so na vse strani, kako bi bilo pomagati ljubljenej materi. Ravno v tem času pa se je razpisala velika vsota denarja na glavo grozovitega razbojnika in tatú. Trije bratje to priliko porabijo, ter se pogodé med seboj, da se jeden izdá za razbojnika, druga dva pa da ga ovadita gospóski. Žreb zadene najmlajšega. Vrgli so ga v ječo, a bratoma se je izplačalo plačilo. Nekega dne pa starejša brata obiščeta jetnika v ječi in — meneč, da ju nihče ne sliši, pogovarjajo se med seboj, kako so mati žalostni zaradi njih dejanja, da so se z nejevoljo proč obrnili od tacega darú, ter raje gladí umrjó, kakor da bi samó jeden krajcar porabili od denarja, ki žene njih otroka v smrt. — Vse to pa je slišal nek častnik in še tist dan je naznanil sodniku, kdo in kaj je jetnik. Ganeni sodnik pa je neutegoma objavil ta redki slučaj otroške ljubezni caru — in ta je blagodušno obljubil, da hoče odslej on skrbeti za ubogo družino. Nedolžni vjetnik je bil seveda takój izpuščen.

J. M.

*

Marko gre na vojsko.

Jaz, Marko, na vojsko
V prestrašni grem boj;
Preliti se mora
Krví, da bo joj!

Če sablja je v roki
In v senci pogum,
Čemu bi se strašil
Sovražnika trum?

Moj Šarec razgeče
In v díru letí;
Na desno in levo
Pa Turek leži.

Le bobnajte bobni
Po cestah na glas!
Topóvi gromíte,
Da stresa se vás!

Jaz vso bodem vojsko
Na migljaj končál,
Dan zmage preslavne
Potem praznovál.

Fr. Krek.

Pisma mlademu prijatelju.

VIII.

Dragi Bogdan!

Mož, ki ima neprecenljivih zaslug za slovensko književnost, vzlasti v spisovanji slovnice slovenske, a je zakrivil usodepolni črkopisni prepir, je **Fran Metelko**, ki se je porodil 1789. l. v Škocijanu na Dolenjskem. Šolal se je v Novem mestu in Ljubljani, postal duhovnik in gre za kapelana v Gorje, a vže bodočega leta pride v Ljubljano za stolnega kapelana in (nekaj dni potem) podvodjo in spirituvala v semenišče, katero je vodil takrat slavni rodoljub in pisatelj Matej Ravnikar. Kakor ti je znano, osnovali so 1817. l. tudi v Ljubljanskej bogoslovnici učilišče slovenskega jezika in učitelj slovenščine je bil Metelko (po štiri ure na teden). Poučeval je ob nedeljah učence rokodelske in obrtne šole krščanski nauk do svoje smrti in kaka tri leta je učil tudi brezplačno pripravnike za ljudske šole na kmetih. Po Vodnikovej smrti (1819) je učil poldrugo leto laščino na liceji (gimnaziji) in okolo 1820. l. je jel tolmačiti na slovenski jezik nemške ukaze in razglase deželne vlade (do 1847). Leta 1848. se je uvela slovenščina kot učni predmet na gimnazijo in Metelko je postal učitelj slovenščine na njej in učiteljeval do 1858. l. Dve leti potem (1860) je umrl slavni slovničar slovenski.

Vse svoje ogromno imetje je ostavil v blage namene: za dobrodelna društva, ustanove itd. in živoč je pomagal rad ubožnim in potrebnim z znatnimi vsotami. Vse svoje življenje je delal na tihem, a plodonosno in vztrajno. Pisal sicer ni mnogo, a kar je spisal, zlatá je vredno. Bil je veleučen in izobražen, umel mnogo jezikov in po nekoliko „vsa narečja slovanska“. A najbolje se mu je milil materini jezik, kateri je ljubil z dušo in srcem. Izdal je poleg dveh abecednikov, številstva (preloženega) in berila za male šole na kmetih pobožno knjigo, prevedeno in pisano v lepejši slovenščini „*Srce ali spoznanje in zboljšanje človeškiga srca*“. Dal je na svetlo tudi nemški pisano slovnico slovenskega jezika za učiteljske pripravnike (1830), ki pa je le posnetek njegove vže pred petimi leti (1825) izdane slovenske slovnice, nemški pisane: „*Lehrgebäude der slovenischen Sprache im Königreiche Illyrien und in den benachbarten Provinzen*“ (*Učilna zgráda slovenskega jezika v kraljestvu Iliriji in v sosednih pokrájinah.*) V prosluvi piše o starih Slovanih (Ciril in Metodij, staroslovenščina) navaja odlomek iz starih slovenskih brizinskih spominkov, razdeli slovanska narečja (po Dobrovskem), kratko a krepko o „kranjskejši literaturi“ in posebe o slovnicah. V uvodu začne s črkami (katere si je na novo ustvaril) in besedotvorjem, nadalje sledi pregibanje besed in skladnja. Končuje pa slovnico z raznimi slovenskimi in nemškimi izreki in pregovori ter jo završi s kopico (40) prevedenih Ezopovih basnij, pisanih vže v njegovem novem črkopisu kakor vsa slovnica.

Ta slovnica je prvo in najslavnejše delo Metelkovo. Ko je začel predavati slovenščino v bogoslovnici, ni imel nobene pripravne učne knjige: Vodnikova mu je bila premalo obsežna, Kopitarjeva pa preučena za začetnike. Zategadelj je imel jako težavno nalogo in želel si je nove slovnice. Pridno je nabiral

gradiva za njo v učenih knjigah in v nepokvarjeno govorečem narodu. In nabral si ga je kmalu toliko, da je dal v dežel svojo knjigo neminljive vrednosti. Spisal jo je po vzgledu češke slovnice, ki jo je spisal „očak slovanskega jezikoslovja“ Dobrovský. Toda vzel si je slovnico češkega učenjaka samó za uzor, slovnica Metelkova je samostojno in izvirno delo. Metelkova slovnica je podlaga in ogrodje malo ne vseh slovenskih slovníc, ki so se spisale do naših časov. Pisana je s premišljenostjo in globokoumnostjo odlikuje, se po čistem, a lahko umljivem jezici in še vedno se dohode v njej kaj novega pa dobrega. Kar so tu pa tam razlagali in razpisovali jezikoslovci pozneje, to ima sem ter tja povedano vže Metelko ob kratkem, v jedru ali v osnovi, in še tiči v njej marsikatero dobro, doslej neizluščeno zrno. Za razno mešanico, ki so jo pisali ali hoteli pisati nekateri pisatelji slovenski, jemaje besede iz drugih slovanskih jezikov, a ne iskaje dobrih domačih, Metelko ni bil in zlata pravila sta mu narekovala le narod, nepokvarjeno govoreč, in staroslovenščina. Vender se je oziral premalo na razna slovenska narečja, dolenjščina mu je bila povsod prva. Umislil si je Metelko tudi nov črkopis (narejen po latinici in cirilici), kateri nazivamo po njem „metelčica“ in ki je zakrivil glasovito „abecedno vojno“, o katerej pozneje. Imel je strog jezikosloven okus in ocenjeval je slovnice in druge knjige slovenske, ki so se mu poslale na ogled. Metelko je bil ves slovníčar in kot tak si je ohranil odlično mesto v slovenskej književnej zgodovini.

Med Metelkovci, rekše tistimi, ki so pisali deloma v „metelčici“ in se potegovali za njo, najznamenitejši so: Zalokar, Bugar in Potočnik.

Janez Zalokar se je porodil v Šmarjeti na Dolenjskem in je umrl kot župnik v pokoji 1872. l. v Ljubljani. Bil je izmej najboljših pisateljev tiste dóbe in je jel prvi pisati v „metelčici“. Še 1848. l., ko so vže davno „metelčico“ pokopali, pisal je o slovenskem pravopisu in priporočal Metelkov črkopis. Dal je na svitlo več pobožnih knjig (*Tomaž Kempčan*) in 1854. l. je izdal knjigo (v gajici): „*Umno Kmetovanje in Gospodarstvo*“, ki je došla jako dobro kmetovalcem in gospodarjem ter so jo prebirali z veseljem. V rokopisu je ostavil slovenski slovar, ki se uporablja za slovensko-nemški Wolfov slovar, kateri pride kmalu v dežel.

Blaž Potočnik se je porodil v Struževem pri Kranji in je umrl kot župnik v Šent-Vidu pri Ljubljani 1872. l. Pisal je v vezanej in nevezanej besedi, zlagal izvirno ali prelagal. V prvej vrsti je bil pesnik. Zlagal je pesni prav v narodnem duhu in v lahnej obliki, da so bile pripravne tudi za petje. Zato so se njegove pesni mej narodom tako naglo udomačile in še danes poje se mnogo njegovih pesnic (Prídi Gorenc — Ko dan se zaznava — Kdor ima srce itd.). Sosebno so se mu posrečile svete ali cerkvene pesni, ki so se pele in se še pojó po cerkvah. Raztresene so pesni njegove po raznih časopisih, a tudi sam je izdal „svete pesmi“ v posebnej knjižici v večjih izdajah. A ne samó pesni, tudi napeve je skladal zvečine sam svojim pesnicam. Jezik njegov se odlikuje po „čistosti in pravilnosti“, kakor sploh vseh Metelkovcev, in spisal je tudi nekaj knjig nabožne vsebine. Ko je začela izhajati „*Kranjska čbelica*“, pridružil se je njenim pevcem in zakrožil več pesnij. „*Novice*“ je podpiral v vezanej in nevezanej besedi, ravno tako je podpiral „*Slovenski Cerklveni Časopis* (1848) in „*Zgodnjo Danico*“ z jedernatimi spisi in pesnimi,

Malo ne jedno leto je uredoval „*Ljubljanski Časnik*“ (1850) in sodeloval pri nemško-slovenskem slovarji Wolfvem (1860). „*Pratiki*“ je zlagal navadno gâsla, zastavice in vremenstvo. Potočnik je bil široko izobražen mož in izveden v vseh strokah. Govoril je mnogo jezikov, a slovanska narečja so mu bila prirojena in priljubljena. Ko se je uvela 1848. l. slovenščina v srednje šole, naprosili so Potočnika, da spiše pripravno slovnico. Spisal jo je naglo (*Grammatik der slowenischen Sprache*, 1849), zato ima marsikake nepopolnosti. Zboljšan pa je drugi natis 1858. l. Spisal je ali uredil še več drugih šolskih knjig. Leta 1866. je ustanovil v Šent-Vidu „narodno čitalnico“. Naredil pa je blagi mož še mnogo več. Bil je poseben prijatelj petja in kot stolni kaplan v Ljubljani je storil mnogo za povzdigo cerkvenega petja. Blaž Potočnik je bil resnično pobožen duhovnik, zvest državljani avstrijski, ljubezniv prijatelj in dober tovariš, učen in moder Slovenec.

Jože Burgar je umrl kot župnik v Šmartnem pri Litiji 1870. l. ter je slôvel kot hud Metelkovec. Pisal je zvečine v „metelčici“ in prevel več povesti Kristofa Šmida v lepej slovenščini.

To so bili poleg nekaj drugih glavni branitelji in čestitelji „metelčice“.

Pozdravlja te

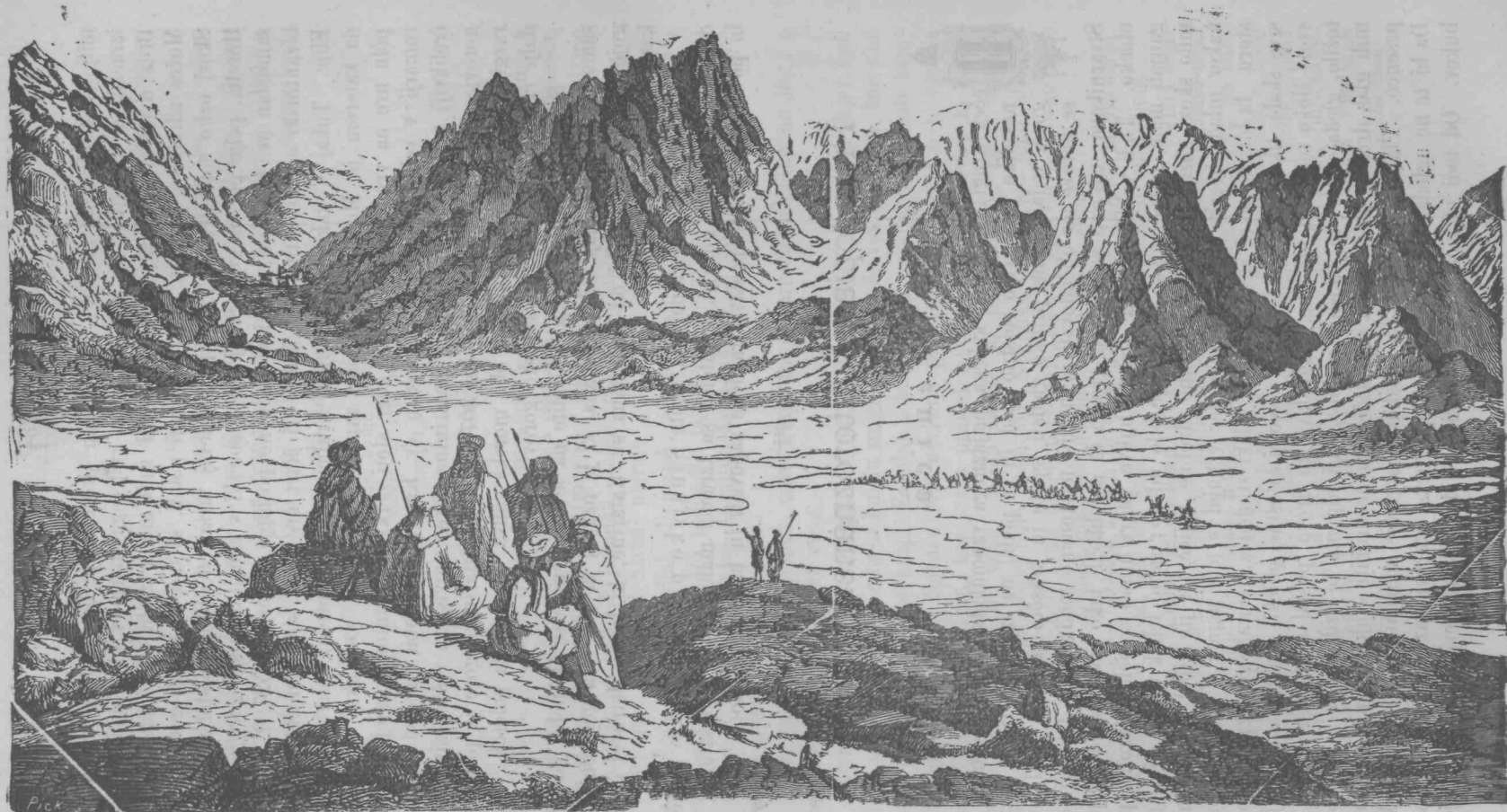
P. B.

—*—

Sinajsko gorovje in gora Horeb v Arabiji.

Petrejske Arabiji na južnem oglu sinajskega ali petrejskega polotoka, ki je večinoma pust in skalovit, nahaja se gora Horeb, ki vam jo kaže denašnja „Vrtčeva“ slika. Dobro vem, da ga ni med vami, ki bi ne bil slišal še nikoli tega imena, posebno med ónimi, ki hodite v šolo. Naj vas le nekoliko spomnim zgodeb sv. pisma stare zaveze, posebno na óno znamenito zgodbo o Mozesu, ko je pasel Jetrove ovce. Zgodba se pričenja s sledečimi besedami: „Ko je Mozes necega dne gnal ovčjo čredo daleč v puščavo, prišel je do gore Horeb. Tu se mu prikaže Bog v ognjenem grmu. Mozes se čudi, da grm gori, pa ne zgorí. Stopi bliže k grmu, ali Gospod mu reče iz gorečega grma: Ne bližaj se tù sèm! Sezuj poprej svoje črevlje, zakaj kraj, na katerem stojiš, sveta je zemlja. Jaz sem Bog tvojih očetov! i. t. d.“ — V tej prelepej zgodbi ste najpred slišali o gori Horeb, katero Mozes „božjo goro“ imenuje, ker se je pozneje na jednom vrhu ali odrastku rečene gore, in to na gori Sinaji, Bog prikazal izraelskemu ljudstvu in mu dal deset zapovedi. Sinajski ali petrejski polotok leži v podobi trikot ob sueškem in akabskem zalivu, v katera se rudeče morje proti severo-vzhodu in severo-zahodu izteka. (Vzemite v roke zemljevid prednje Azije in našli bode te takój sinajski polotok na jugovzhodu od Palestine.) Ves ta trikot, ki se zajeda v rudeče morje, imenoval se je v starem veku skalovita Arabija (Arabia petraea). Na južnem oglu rečenega polotoka se razteza velikansko sinajsko gorovje s premnogimi razrastki, mej katerimi sta za nas posebno znamenita dva vršaca, severni in južni. Severni vršac sinajskega gorovja je Horeb (zdaj Ras es-Sufzafeh), južni pa Sinaj (Dschebel Muza, Mozesova gora). V znožji Horeba se razteza velikanska planjava, ki meri preko dva

Gora Horeb v Araĭiji.

miljona kvadratnih metrov, in na tem prostoru je bajè šatoril glavni del izraelskega ljudstva, ko je šlo preko rudečega morja v obljubljeni dežel. Brez dyombe so Izraelci na tem kraji tudi molili zlato tele, katero jim je Mozes zdrobil v prah in vrgel v bližnji potok, ki teče v znožji gore Horeba. Skozi ozko sotesko, ki jo vidite na levi strani denašnje podobe v znožji Horeba, pelje pot na goro Sinaj. V tej soteski v znožji Sinajske gore se nahaja samostan sv. Katarine, trdnjavi podobno poslopje, katero je 527. l. ustanovil bizantinski cesar Justinijan. Dobro tri četrt ure višje stoji samostan svetega Elije. Tukaj — takó pripovedujejo Arabci — stoji cipresa, katera kaže kraj, na katerem je Mozes prejel deset zapovedi od Bogá. Od tukaj se pride v pólu ure na vrh Sinajske gore, kder stoji cerkvice, kamor potujejo pobožni romarji v velikem številu. Samostan sv. Katarine je dobil ime od ostankov (relikvij) te svetnice, ki so je s Katarinine gore, najvišjega vršaca sinajskega gorovja (2650 m), prenesli tu sém 307. leta. S Katarinine gore je prekrasen razgled po vsem polotoku, čez oba morská zaliva, ki oblivata polotok, in še dalje čez na afrikansko in arabsko gorovje.

Severo-vzhodna gora, ki jo vidite na levo, imenuje se Dschebel ed-Deir, samostanska gora, bajè od samostana, ki je nekda tu stal. Ta gora se vzdiguje na vzhodnej strani od samostana sv. Katarine, ki leži v Jetrovej dolini, katera jo loči od Horeba.

V znožji sinajskega pogorja vidite Sinajsko puščavo, rekše različne doline v sinajskem gorovji, v katerih so Izraelci malo ne vse leto šatorili, da bi po Mozesu prejeli postave, različne zapovedi in naprave od Bogá.

I. T.

— x —

Prirodopisno-natoroznansko polje.

P e n i c a.

Béček dragi! Kadar si kakega prijaznega vzpomladnega jutra ostavil za nekoliko časa svojo rojstno hišo in se podal na izprehod tjà v bližnji gozd, tedáj si imel priliko gledati lepoto in krasôto ravno prenavljajoče se narave ter občudovati in hvaliti neskončno modrost in dobrotljivost Stvarnikovo. Ob poti so zeleneli grmiči in se oblačili tako rekoč v novo lepšo obleko. Tudi velika drevesa, debele bukve, stari hrasti so jeli polagoma poganjati male, nežne popke. — Vse je bilo mirno; samó lehak vetrič, pihlajoč milo skozi gozd, premikal je lahno drobne vejice ter jih zibal in objemal, kakor mlade hčerke matere narave ter vzbujal s tem nemir v zračnem prostoru. Iz bližine so se slišali šumeči valčki studenca, izvirajočega izpod visoke sive skale, tik katere je stala vrba v svojej žalostnej obleki, v enomer povešajoč svoje šibke vejice in mladike. Zagledavši to drevo, postal si in v srci se ti je tožilo, gledajočemu to žalostno podobo. Ali hipoma te vzdrami iz te jadrnosti mili glas drobne ptice, ki na vrbi sedeč, začne drobiti svojo jutranjo, milobno pesenco. Plaho se zganeš ter poskušaš skrivaje spoznati to drobno pevko. Da bi te ne ugledala in ne zbežala, stopiš nekaj stopinj nazaj za staro grčavo bukev. Od todi jo vidiš drobno pevčico, vidiš kakšno perje ima, čuješ njen

glas, ali spoznati je vender ne moreš. Poslušaj, naj ti jaz povem, kakšna ptičica je to.

Ta drobna ptičica, ki te je h krati očarala sè svojim milim petjem, imenuje se penica. Oglejmo si jo natančneje!

Penica (Grasmücke, Sylvia horténsis), je ptica pevka in spada k slavčevemu plemenu. Perje je po vsem telesu pepelasto-sivo. Glavica z dvema očescema ima precej dolg šilast kljunček, ki je lahno zakrivljen. Penica stanuje najraje v gozdih, vzlasti mej nizkim grmičevjem in ob kakej vodi, kakor smo jo poprej videli na vrbi ob gozdnem studenci.

Tamkaj, kder solnce potoke srebrí

Pen'ca vesela na vrbi sedí,

Lepo prepéva

In se ogréva

Stvarnika svoj'ga časti.

(Val. Orožen.)

Penica leta zeló nevkretno, navadno le z vejice na vejico, iz grma v grm; na tla nerada sede. Hrani se ob gosenicah, žužkih in drugih mrčesih, katere si nabira po drevji in grmovjih. Samó na jesen, ko jej primanjkuje gosenic, seže po mehkih jagodah, katere zoblje z veliko slastjó.

Gnezdo, katero si naredí najraje pri tleh v kakem grmu, spleteno je jako umétalno iz bilk, dlak ali mahú, ter je dosti gorko za mladiče. Vanj znese samica 4—6 drobnih pikčastih jajčec, katere zvalí v štirinajstih dneh. Po prvem valenji valí penica navadno še jedenkrat. V njeno gnezdo pritakne kukavica prav rada svoje jajce.

Na zimo zapusti penica naše kraje in se preseli nekoliko na jug; a zgodaj vzpomladi se zopet vrne.

Penica je zeló živa, miroljubna, prijazna in priljubljena ptica. Kjer koli vidi, da jo človek ljubi, ondu se kmalu naselí; če jo pa človek preganja, žalostna zapusti negostoljubni jej kraj. Zavoljo pokončevanja gosenic in družih kvarljivih živalic je penica človeku zeló koristna ptica. Vzlasti se mu je omilila zaradi ljubeznivega petja, ker je po pravici izmed najboljših pevk, ki prebivajo po naših logih in vrtilih. Kako sladkó jo je poslušati, kadar kakega prijetnega jutra žgolí svojo milo pesenco! Nekoliko časa drobí takó tiho, da se glas komaj sliši; a h krati začnè prepevati na ves glas in takó vzvišeno, da človek, njen mili zvonki glas prisluškajoč, čudi se in strmí.

Vjeta penica se človeka kmalu privadi, ako le človek pridno za njo skrbi. Po več let živi v kletki ter mu dela veselje s svojim ljubeznivim petjem.

Penici zeló podobna je črno glavka (Schwarzplättchen, Sylvia atricapilla). Na glavi ima črno čepico; po hrbtu je temno-, po trebuhu jasno-siva. Človeku se je priljubila zaradi lepega, milo-tihega petja. Prebiva po istih krajih kakor penica in je tudi ptica selilka. Vrnivša se meseca aprila v naše kraje, poišče si starega gnezda ali si pa naredi novo, kakor penica, prav nizko pri tleh. Samica vzgaja mladiče z veliko materino skrbjó in ljubeznijo.

Tudi črno glavka se kmalu udomači ter zna človeku delati veselje s svojim sladkim petjem.

J. B. Bogdan.

Listje in cvetje.

Drobtine.

(Najhujše v človeškem življenji.)

Perzijski kralj je vprašal nekda tri modrijane, kaj je najhujšega v človeškem življenji? Prvi pravi: „Starost združena s se slabostjo, revščino in boleznijo.“ Drugi meni: „Bolan in vrhu tega nepotrpežljiv biti.“ Tretji pa: „Najhujše v človeškem življenji je, ako vidi smrt pred seboj z zavestjo, da ni nič dobrega storil na svetu.“ Zadnjemu je kralj prisodil plačilo.

J. M.

Demant.

(Priobčila Karolina Uršič.)

```

      a
    a a a
  a a č č č
č d e e e e g
g g g i i i i k k
l l m m o p r
  r r r r s
    t t t
      v
  
```

Zamenjajte v tem demantu črke takó med seboj, da se bode čitalo v 9. vrstah 9 besed od leve proti desnej; a srednja, rekše 5. vrsta naj se čita tudi od zgoraj navzdol po sredi posamičnih besed.

Besede najznačijo: 1. soglasnik; 2. poljsko orodje; 3. krstno žensko ime; 4. goro na Kranjskem; 5. pesnikovo ime; 6. del sveta; 7. žival sesalko; 8. ime rimskega cesarja; 9. soglasnik.

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnjem listu.)

Rešitev demanta in računskih nalog v
7. „Vrtčevem“ listu.

```

      V
    n o s
  s o d e c
G o l o v e c
V o d o p i v e c
K o p i t a r
  m a v e c
    m e č
      c
  
```

Prav so ga rešili: Gg. Ant. Petelin, duh. pom. v Tomaji; Iv. Zorn, naduč. v Križi (Gor.); Mat. Lovrenčič, naduč. v Kamenjah; Cv. Rustija, naduč. v Opatjemselu; Pet. Medvešek, učit. v Lokovci; M. Rant, naduč. na Dobrovi; Leop. Furlani, učit. v Šmarji (Gor.); And. Širok, učit. v Smartnem (Gor.); Fr. Vilhar, učit. v Vel. Zabljah; Iv. Trošt, učit. na Ustji; Jan. Kiferle v Borovnici; Jernej Pirc v Idriji; — Ant. Jarc, Matej Germ, Pet. Papež in Fr. Drčar, dijaki v Rudolfovem; Hug. Roblek, dijak v Ljubljani; — Fr. Vončina, Pav. Smolej, Rud. Breschar, Leo Souvan in Alf. Malovrh, učenci v Ljubljani; Feliks Bénédek, učenec v Planini. — Karolina Uršič, učiteljica v Kamenjah; Jerica Rupnik v Št. Andreži pri Gorici; J. in M. Pollak, Tomasini Lukesch, Jeglič, Košir in Heim, učenke v Trziči.

Rešitev računskih nalog:

I. Lovro je imel 200 gld., Boštjan 320 gld., Miha 390 gld., vkupe 910 gld. Ako posodi Boštjan Lovru 100 gld., ima Boštjan 220 gld. ($320 - 100 = 220$), Lovro pa 300 gld. ($200 + 100 = 300$), torej 80 gld. več kakor Boštjan ($300 - 120 = 80$). Ako pa dá Miha Boštjanu 35 gld., ima Miha 355 gld. ($320 - 35 = 355$), Boštjan pa tudi 355 gld. ($320 + 35 = 355$), torej oba jednako.

II. Lovru je ostalo 61 gld., Boštjanu 29 gld., Mihi 6 gld., vkupe 96 gld. Lovru je ostalo dvakrat toliko, kolikor Boštjanu in se 3 gld. po vrhu ($2 \times 29 = 58 + 3 = 61$); Boštjanu pa štirikrat toliko, kolikor Mihi in še 5 gld. po vrhu ($4 \times 4 = 24 + 5 = 29$).

Prav so ju rešili: Gg. Cv. Rustija, naduč. v Opatjemselu; Pet. Medvešek, učit. v Lokovci; Iv. Trošt, učit. na Ustji; Iv. Zarnik, učit. v Ljubljani; Jer. Pirc v Idriji in Hugon Roblek, dijak v Ljubljani.

Nove knjige in listi.

* Prizori iz otroškega življenja. Spisal Anton Funtek. Založila „Narodna Šola“ v Ljubljani. — Tiskal Matej Grubbauer v Lincu. — To je najnovejša knjižica, ki smo je dobili v pouk in zabavo naše nežnej slovenske mladini. Knjižica ima 12 barvanih podob iz otroškega življenja in 12 od gosp. Funteka prav mično zloženih pesenc, ki dotične podobe pojasnujejo. Knjižica je vredna, da se o vsakej prilžnosti deli mej otroke, ker je izvestno najlepše in najprimernejše darilce za óne otroke, ki radi gledajo v živih barvah izražene podobe. Cena knjižici je 25 kr.

„Vrtce“ izhaja 1. dne vsacega meseca, in stoji za vse leto 2 gl. 60 kr.; za pol leta 1 gl. 30 kr. Napis: Uredništvo „Vrtcevo“, mestni trg, šte. 23 v Ljubljani (Laibach).

Izdatelj, založnik in urednik Ivan Tomšič. — Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani.